

๒ ความรับผิดชอบต่อสังคม ๘

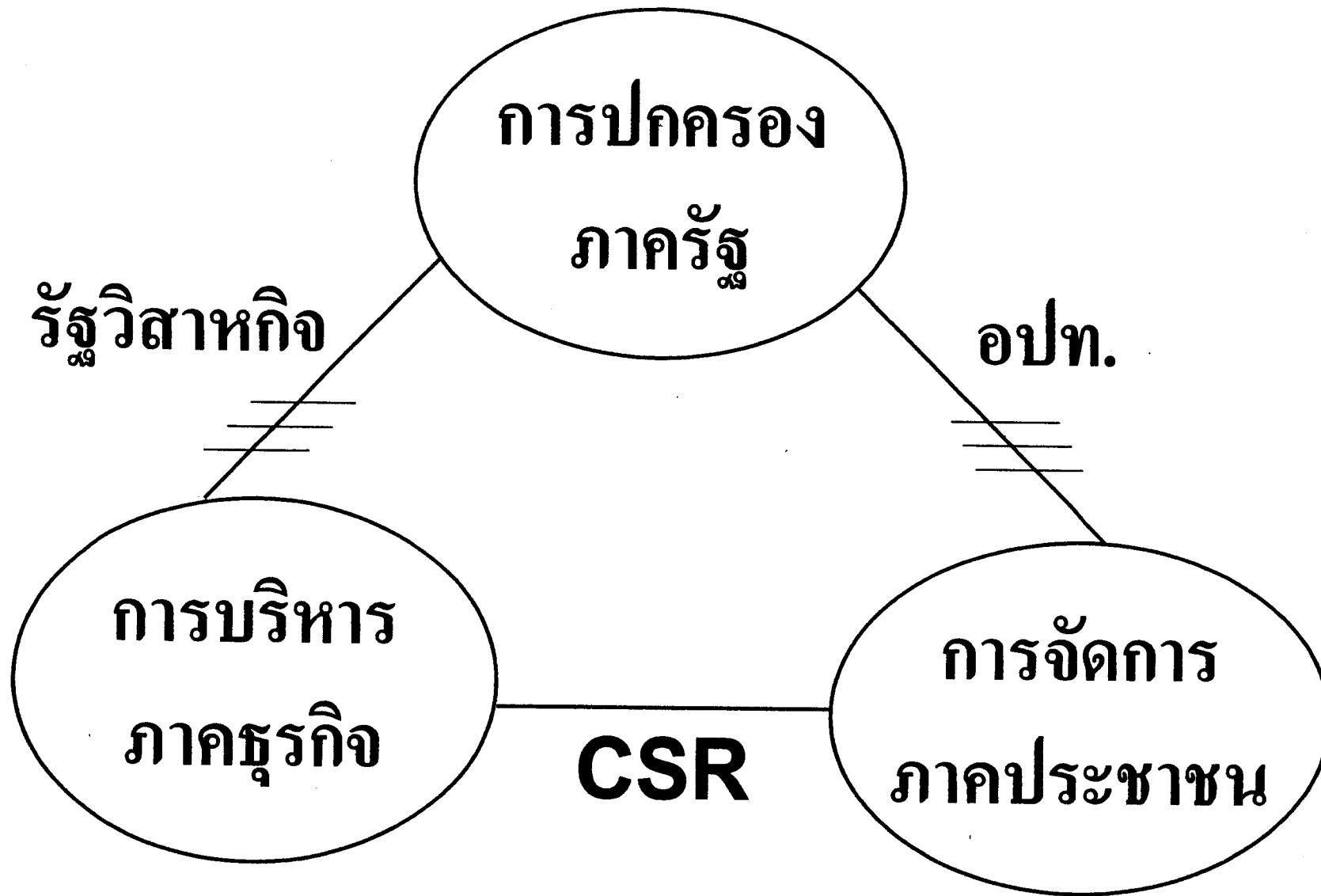
(Social Responsibility)

ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร
(Corporate Social Responsibility CSR)

การดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอก
องค์กรที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งใน
ระดับใกล้และไกล ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่
ภายในและนอกองค์กร เพื่อจะทำให้อยู่ร่วมกัน
ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข

CSR

- * กิจกรรม หมายรวมถึง การวางแผน การตัดสินใจ การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการ และการดำเนินงานใดๆ ขององค์กร
- * สังคมใกล้ หมายถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรโดยตรง ได้แก่
  - ลูกค้า คู่ค้า ครอบครัวของพนักงาน ชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่ เป็นต้น
- * สังคมไกล คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรโดยอ้อม ได้แก่ คู่แข่งขัน ทางธุรกิจ ประชาชนทั่วไป เป็นต้น

1. สังคม คือ สายใยประสานของ 3 ภาคส่วน

1.1 ภาครัฐ

(1) มีหน้าที่บำบัดทุกข์-บำรุงสุข

(2) รักษาผลประโยชน์ของรัฐ

ความเจริญรุ่งเรืองของรัฐ

(3) ให้โอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาส เพื่อช่วยตนเอง

1.2 ภาคเอกชน

- (1) มีหน้าที่ประกอบธุรกิจเพื่อทำกำไร
- (2) ยึดหลักธรรมาภิบาล
- (3) ยึดมั่นในหลักกฎหมาย หลักศีลธรรม
จรรยาบรรณธุรกิจ และความชอบธรรม

1.3 ภาคประชาชน

(1) มีหน้าที่จรรโลงความร่มเย็นเป็นสุข

ความสามานฉันท์ และการช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน

(2) สืบสานพระศาสนา-ขนบธรรมเนียมประเพณี

และวัฒนธรรม

(3) รู้-รัก-สามัคคี

2. ความรับผิดชอบต่อสังคม

2.1 ภาครัฐ

(1) รับผิดชอบในหน้าที่และผลงาน

(2) ประกันความโปร่งใส และชอบธรรมในทุกภารกิจ

(3) ให้ความเที่ยงธรรม

(4) ยึดประโยชน์ของประชาชนและชาติเป็นหลัก

2.2 ภาคเอกชน

(1) รับผิดชอบในผลิตภัณฑ์และบริการ

**(2) รับผิดชอบต่อผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม
และวัฒนธรรม**

(3) สนับสนุนงานของภาครัฐ และภาคประชาชน

2.3 ภาคประชาชน

(1) รับผิดชอบในพันธกิจและผลงาน

**(2) รับผิดชอบในผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม
และวัฒนธรรม**

(3) สนับสนุนงานของภาครัฐและภาคเอกชน

3. การสร้างพลัง “ความรับผิดชอบต่อสังคม”

**3.1 เริ่มตั้งแต่เบเบาะ-สร้างความเข้าใจ เห็นตัวอย่าง
ร่วมกิจกรรม ริเริ่มกิจกรรม**

**3.2 สร้างวัฒนธรรมความรับผิดชอบต่อสังคม
ในทุกภาคส่วน**

**3.3 เพิ่มพลังผ่านสื่อสารมวลชน องค์กรเครือข่าย
กฎหมาย ฯลฯ**

“หน้าที่ของแต่ละบุคคลจะมีสิ่งสำคัญ 2 อย่างคือ
จะต้องสร้างตัวเองให้ความเจริญรุ่งเรือง สามารถที่
จะทำงานทำการในแนวของตัวเอง เพื่อที่จะเลี้ยงชีวิต
และอีกด้านหนึ่งก็คือช่วยส่วนรวมได้อยู่ดีกินดี

(พระบรมราโชวาทเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2525)

“คนไม่มีความสุจริต คนไม่มีความมั่นคง ชอบแต่
มักง่าย ไม่มีวันจะสร้างสรรค์ประโยชน์ส่วนรวมที่
สำคัญอันใดได้ ผู้ที่มีความสุจริตและมุ่งมั่นเท่านั้น
จึงจะทำงานสำคัญยิ่งใหญ่ที่เป็นคุณประโยชน์แท้จริง
ได้สำเร็จ...”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

12 กรกฎาคม 2522)

“...การทำให้ดีงามนั้น ไม่ใช่ของที่พ้นสมัย หรือ
ที่น่ากระดากอาย หากเป็นของที่ทุกคนทำได้ไม่ยาก
และให้ผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า เพราะความดีนั้น
ทรงค่า และทรงผลคืออยู่ตลอดกาลมิได้เปลี่ยนแปลง
มีแต่ค่านิยมในความดีเท่านั้นที่เปลี่ยนแปลงไป...”

(พระราชดำรัสพระราชทานเพื่ออัญเชิญไปอ่าน ในพิธีเปิดการประชุมยุวพุทธิกสมาคมแห่งชาติ

ครั้งที่ 13 วันที่ 13 เมษายน 2516)

พระราชดำรัส

ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมโครงการ ที่โรงเรียนร่มเกล้า
บ้านคลองทราย อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี

๒ กรกฎาคม ๒๕๒๔

“...การพัฒนานี้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ
ทั้งสองอย่าง คือจิตใจที่หวงแหนที่ดินทำกินของเรา
หวงแหนผืนแผ่นดินของเรา และจิตใจที่จะต้อง
ช่วยเหลือกัน เพราะทุกคนเป็นสมาชิกของประเทศ
คือเป็นชาวไทยทุกคน...”

พระบรมราโชวาท

พระราชทานสามัคคีสมาคม ในพระบรมราชูปถัมภ์
เพื่อเชิญไปอ่านในการประชุมใหญ่ประจำปี ครั้งที่ ๕๖

๒-๑๐ สิงหาคม ๒๕๑๒

“...ความสามัคคีและความถือตัวว่าเป็นไทยเป็น
สมบัติมีค่าสูงสุด เพราะเป็นมรดกที่เราได้รับสืบทอด
จากบรรพบุรุษและเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เราดำรง
ชาติประเทศและเอกราชสืบมาได้ ทุกคนจะต้องรักษา
ความเป็นไทยและความสามัคคีนี้ไว้ให้มั่นคง...”

“ทำงานกับฉัน ฉันไม่มีอะไรให้

นอกจากการมีความสุขร่วมกัน

ในการทำประโยชน์แก่ผู้อื่น”

พระบรมราชาบาท

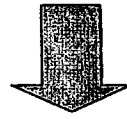
ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์

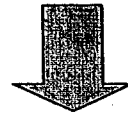
“วิถีทางดำเนินของบ้านเมืองและของประชาชน โดยทั่วไปมีความเปลี่ยนแปลงมาตลอด เนื่องมาจากความ วิปริตผันแปรของวิถีแห่งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และ อื่นๆ ของโลก ยากยิ่งที่เราจะหลีกเลี่ยงให้พ้นได้ จึงต้อง ระมัดระวัง ระคับระคองตัวเรามากขึ้น โดยเฉพาะใน เรื่องการเป็นอยู่โดยประหยัด เพื่อที่จะอยู่ให้รอดและ ก้าวหน้าต่อไปได้โดยสวัสดิ์”

(พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ : ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๑)

อดีต

ความเปลี่ยนแปลง
ผลกระทบ-การปรับตัว

ปัจจุบัน

อนาคต

การจัดการเปลี่ยนแปลง

1. ทุกสิ่งทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

การจัดการ

1.1 ไม่ประมาทในทุกสภาวะ

1.2 เรียนรู้อยู่เสมอ

1.3 สรุบบทเรียนตลอดเวลา

2. เหตุปัจจัย → ผล → ผลกระทบ การจัดการ

2.1 แบ่งประเภทเหตุปัจจัย

เหตุปัจจัยภายนอก v.s. เหตุปัจจัยภายใน

เหตุปัจจัยที่ปรับได้ v.s. เหตุปัจจัยที่ปรับไม่ได้

เหตุปัจจัยที่จัดการได้ v.s. เหตุปัจจัยที่จัดการไม่ได้

2.2 พยายามเปลี่ยนเหตุปัจจัยที่จัดการไม่ได้ให้เป็น
เหตุปัจจัยที่จัดการได้ เพื่อควบคุมผลและผลกระทบ

3. ความเปลี่ยนแปลงเป็นวงจร – มีขาขึ้น – ขาลง

การจัดการ

3.1 สร้างระบบข้อมูลข่าวสารและระบบติดตาม

ตัวชี้วัดความเปลี่ยนแปลง

3.2 กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อรับมือกับขาขึ้น

3.3 กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อรับมือกับขาลง

4. ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงอาจเกิด

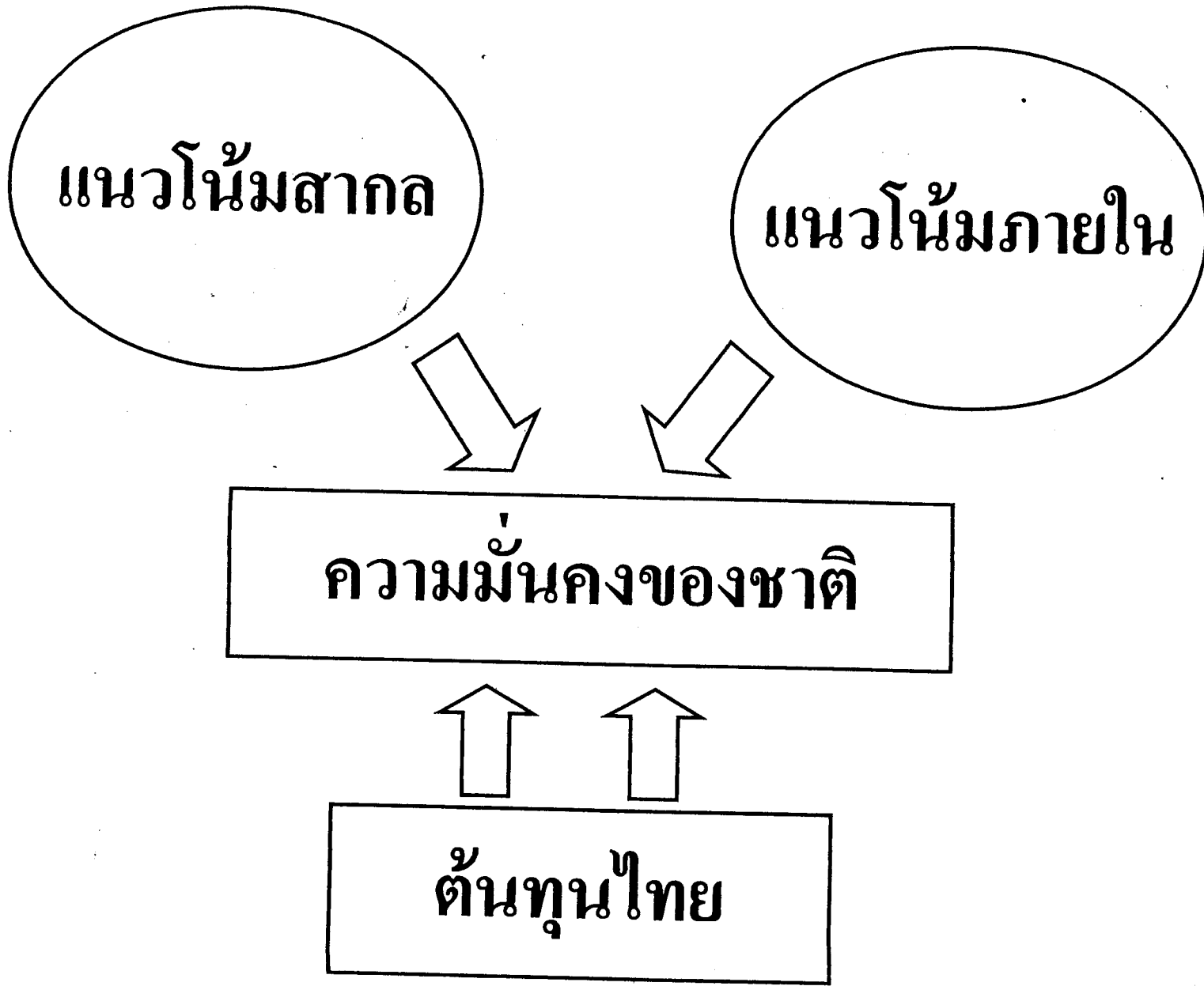
* กว้าง – ไปไกล

* รวดเร็ว – รุนแรง

การจัดการ

4.1 ติดตามแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทั้งระดับสากล ระดับภูมิภาคเพื่อนบ้าน และระดับในประเทศ

4.2 กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อรับมือกับผลกระทบจากแนวโน้มเหล่านี้ก่อนที่จะเกิดวิกฤติ

ต้นทุนไทย

1. สถาบันชาติ - ประชาชน
2. สถาบันพระมหากษัตริย์
3. สถาบันพระศาสนา

สถาบันชาติ

1. ความเป็นชาติไทย

- ผลประโยชน์ของชาติ
- ความอยู่รอดของชาติ

2. ความภูมิใจในความเป็นคนไทย

- ความเข้าใจในความเป็นไทย
- ความผูกพันต่อแผ่นดิน
- ความเสียสละเพื่อชาติ

สถาบันประชาชน

1. สถาบันครอบครัว

- ความมั่นคงของครอบครัวไทย
- คุณธรรมประจำตระกูล

2. สถาบันชุมชน

- องค์ประกอบของความเป็นชุมชนเข้มแข็ง
- พลังชุมชนเพื่อการขับเคลื่อนในด้านต่างๆ

สถาบันพระมหากษัตริย์

- เสาหลักในความเป็นปึกแผ่นและความอยู่รอดของชาติในช่วง 700-800 ปี ที่ผ่านมา
- เป็นที่พึ่งทั้งในยามสงบและยามวิกฤติ
- ผูกพัน-เชื่อมโยงกับสถาบันชาติ-ประชาชน และสถาบันศาสนาอย่างแน่นแฟ้น
- เป็นเสาหลักในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับนานาชาติ

สถาบันพระศาสนา.

5 ศาสนาในไทย :

1. ศาสนาพุทธ เป็นพื้นฐานในการพัฒนาอารยธรรม
ของชาติมานับพันปี

2. ศาสนาอิสลาม

3. ศาสนาคริสต์

4. ศาสนาซิกข์

5. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

สังคมไทยเป็นสังคมพหุศาสนา

1. ความแตกต่างระหว่างศาสนา

1.1 อุดมคติสูงสุด (มี-ไม่มีพระเจ้า, มีพระเจ้าองค์เดียว-มีหลายองค์)

1.2 พิธีกรรมของแต่ละศาสนา

2. ความเหมือน – “หลักคำสอน หรือ ศาสนนธรรม 3 ประการ”

ก. ความสัตย์ความจริง

ข. ความเคารพในความเป็นมนุษย์

ค. ความรักความเมตตา

พระปฐมบรมราชโองการ

“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม

เพื่อประโยชน์สุข

แห่งมหาชนชาวสยาม”

- คนมีคุณธรรมคือผู้ซึ่งวาจาและการกระทำสะท้อนความดี – ความจริง – ความงาม
- คนไร้คุณธรรม คือ ผู้ซึ่งวาจาและการกระทำสะท้อนความชั่ว – ความเท็จ - ความอัปลักษณ์

สิ่งกำกับคุณธรรม

1. ศาสนธรรม

เป็นข้อบัญญัติที่แต่ละศาสนากำหนดให้
ศาสนิกชนพึงปฏิบัติเพื่อประโยชน์เกื้อกูลและ
เพื่อความสุขแห่งสาธารณชน

2. จริยธรรม

เป็นข้อบัญญัติที่กำหนดขึ้นเพื่อให้
ประชาชนทั่วไปปฏิบัติ (จริยธรรมทั่วไป) หรือ
ข้อบัญญัติที่สมาชิกขององค์กรวิชาชีพ
กำหนดขึ้นสำหรับให้สมาชิกปฏิบัติ
(จริยธรรมวิชาชีพ-จรรยาบรรณวิชาชีพ) ทั้งนี้
เพื่อความสันติสุขของหมู่คณะ

3. นิติธรรม

เป็นข้อบัญญัติที่บ้านเมืองกำหนดเป็นกฎหมายเพื่อใช้บังคับราษฎร ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการบ้านเมือง และเพื่อประกันความเที่ยงธรรมให้แก่ประชาชนทุกหมู่เหล่า

4. ธรรมาภิบาล

เป็นข้อบัญญัติที่องค์การกำหนดขึ้นเพื่อใช้
ในการบริหารองค์การให้เกิดประสิทธิภาพ
ประสิทธิผลสูงสุด ทั้งนี้ต้องโปร่งใส -
ตรวจสอบได้ และมีหลักความรับผิดชอบ
ร่วมด้วย ทั้งนี้ เพื่อความยั่งยืนขององค์การ

โครงสร้างธรรมาภิบาล

- ระดับที่ 1 : เจ้าขององค์กร
(จัดตั้งเพื่อวัตถุประสงค์ใด)
- ระดับที่ 2 : คณะกรรมการนโยบาย
(แปลงวัตถุประสงค์เป็นนโยบายองค์กร)
- ระดับที่ 3 : ผู้บริหาร
(แปลงนโยบายองค์กรเป็นนโยบายบริหาร)
- ระดับที่ 4 : ผู้ปฏิบัติ
(แปลงนโยบายบริหารเป็นแผนปฏิบัติ)

ทั้ง 4 ระดับ ต้องมี

1. ความรับผิดชอบ (responsibility)

= พันธะสัญญาที่จะปฏิบัติงาน

2. ความรับผิดชอบ (accountability)

= พันธะสัญญาที่จะรับผิดชอบต่อผลเสียหาย
และรับผิดชอบต่อผลดีอันเนื่องมาจาก
ปฏิบัติงานนั้น

5. คุณธรรมประจำตระกูล

เป็นข้อบัญญัติที่บรรพบุรุษของแต่ละตระกูล /
แต่ละครอบครัวปฏิบัติจนเกิดผลดีและได้อบรม
ถ่ายทอดแก่ลูกหลานให้ยึดถือปฏิบัติเพื่อความ
เจริญก้าวหน้าของวงศ์ตระกูล

6. กฎเกณฑ์สังคม

เป็นข้อปฏิบัติที่สมาชิกชุมชนหรือสังคมได้
สืบทอดกันมาจนกลายเป็นประเพณี ธรรมเนียม
มารยาท ฯลฯ จนกระทั่งเป็นที่ยอมรับเพื่อความ
เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน